22. **Gísli Finnsson, járnsmíðameistari, áttræður.**

2 blöð qto. rituð 14. jamúar 1941,
og uppkast, 2 blöð qto., skrifuð
á þrettánda 1941.

Gísli Finnsson járnsmiður fæddur 20. okt. 1860, á Brekkum
á Rangárvöllum.
Þórhanna Eyþórsdóttir f. 3 okt. 1855, dáin 28 okt. 1929.

Gísli Finnsson járnsmíðameistari áttræður.

Hann er fæddur að Brekkum í Rangárvöllum, hinn 20. okt. 1860. Kona hans var Þórhanna Eyþórsdóttir kaupm. Felixsonar, f. 3. okt. 1855; d. 28. okt. 1928, mannkostakona hin mesta og vel að sér um margt. Tvö börn þeirra, þau, er til aldurs komust, eru frú Eygló, kona Victors Helgasonar veggfóðrarameistara hér í bæ, og Reynir fiðluleikari, búsettur í Kaupmannahöfn, kvæntur danskri konu.

Gísli Finnsson var um langt skeið einn meðal hinna fremstu járnsmiða hér í bæ; iðn sína lærði hann hjá hinum alkunna járnsmið Sigurði gamla Jónssyni.[z] Gísli bjó um mörg ár við Vesturgötu 38, en þegar hann seldi það hús, byggði hann stórhýsi það, við Norðurstíg 4, er h/f „Hamar" keypti af honum um það leyti sem hann flutti alfari héðan með konu sinni og börnum til Kaupmannahafnar fyrir rúmum 20 árum, og hefir hann búið þar síðan, við Mosedalsvej 12. í Valby, ásamt Reyni syni sínum og fjölskyldu hans.

Meðan Gísli Finnsson var búsettur hér í höfuðstaðnum rak hann iðn sína af kappi miklu og forsjá, enda var vinna hans eftirsótt mjög og því meir sem um vandasamari verk var að ræða og erfiðari fyrir aðra að inna svo af hendi, að með ágætum mætti telja; iðnnema hafði hann oft marga, ~~sem~~ er að loknu námi þóttu bera af

Hd öðrum að dugnaði og kunnáttu; ~~og~~ höfðu þeir miklar mætur á honum sem kennara,

Hd ~~og~~ góðum húsbónda og hollráðum vini.

Hd Gísli stóð jafnan framarlega að ~~ýmsum~~ framfaramálum ýmsum og fyrirtækjum hér í bæ,

Hd svo sem stofnun ~~(Fríkirkjunnar)~~ Fríkirkjusafnaðarins ~~B~~ byggingu kirkjunnar o. fl. stórhýsa, Iðnaðarmannahússins, stofnun járnsteypuverksmiðjunnar, ásamt bróður sínum, Sigurgeiri pípulagningameistara, m. m.

Heimili Gísla Finnssonar var söngvinnt mjög: þar gat að líta gömul hljóðfæri og ný af ýmsum gerðum. Sönglistin sjálf hans og hinna indælu barna þeirra hjóna mátti segja að væri „dagleg iðkun guðrækninnar", enda var hún áreiðanlega í

[z] (Sigurði „Klénsmiði")

meiri metnaðarhóf og mikla almennari en þar mundi hér í bæ en nú er títt. Tilfinningum sínum og hinni átrúnaðar trúar hans eigi framar í alla, en þótt segja megi, að hann sé frjálslyndur í þeim efnum sem öðrum er hann þó einarður vel og öruggur með það, að undirstaða þeirra málefna byggist eigi hvað síst á góðri breytni og grandvörum lifnaði og hefir þetta, trúin og fallausa breytni, verið leiðarstjarnan bæði í lífsferli hans öllum

Gísli var áhugasamur liðsmaður og listfengur félagi þeirra bræðra Jónasar og Helga Helgasona, m.a. í Söngfélaginu Hörpu (stofnað 1866) og Lúðrafélagi Reykjavíkur (stofnað 1877), er þeir bræður stofnuðu hvor með sér og stjórnuðu hér um langt skeið, enda er Gísli söngmaður góður, söngvinn vel og hefir góðan smekk fyrir öllu því, er að sönglist lýtur og hljóðfæraslætti.

Síðustu fregnir af Gísla Finnssyni, er mér hafa borist, eru frá 3. ágúst síðastl. sumar; leið honum þá vel og var enn starfandi í smiðju sinni frá morgni til kvölds. Hann bað mig þá, að flytja öllum[5] vinum[1] sínum[2] og[3] velunnurum[4] hér heima, hugheilustu kveðjur sínar og árnaðaróskir. Það vildi ég nú endursenda honum í anda[7] á annan veg en það tortvelt mjög – nú, þegar hann er áttræður orðinn.

Ógreindar ástæður valda því, en afsakanlegar þó, að ég varð seinna fyrir en mig varði með að minnast þessa mæta vinar míns og margra ára samstarfsmanns. Þessi fáu orð eru aðeins til þess, að minnast á hann, og meira ekki að þessu sinni.

Reykjavík, 14. janúar 1941.

Jón Pálsson.

[7] fyrir mína hönd og þeirra –,

HH meiri metum höfð og miklu almennara ~~[illegible]~~ á mörgum heimilum hér í bæ
í þeim tímum en nú er títt. Gísli var (er) frjálsræðis(maður) mjög og meðal hinna frjáls-
lyndustu manna í þeim efnum. Hann var áhugasamur liðsmaður og góður félagi
í söngfélaginu Hörpu, er Jónas Helgason stofnaði 1866, söngkór Fríkirkjunnar,
Lúðrafélagi Reykjavíkur, þess er Helgi Helgason tónskáld stofnaði 1877 og m. fl.
því hann var söngvinn vel og hafði góðan smekk fyrir öllu því, er að sönglist
laut og hljóðfæraslætti.

Síðustu fregnir af Gísla Finnssyni, er mér hafa borizt, eru frá 3. ágúst í sumar;
leið honum þá vel og var enn starfandi í smiðju sinni frá morgni til kvölds;
hann bað mig þá að flytja öllum vinum sínum og velunnurum hér heima
hinar hugheilustu kveðjur sínar og árnaðaróskir.

Ógreindar ástæður valda því, að ég hefi orðið seinni fyrir með að minnast
þessa trygga og frjálslynda vinar míns og margra ára samstarfsmanns en
mig varði; það hefði átt betur við um það leyti, sem áttræðisafmæli hans
bar að höndum síðastl. haust.

Reykjavík, 14. janúar 1941

Jón Pálsson

Trúmálum unni hann og tilfinningum hans [illegible] eigi framar í alla; hann frjálslyndur í þeim sökum
sem öðrum, en einarður þó og öruggur um það, að ~~[illegible]~~ undirstaða þeirra byggist eigi hvað síst á
góðri breytni og grandvöru líferni, ~~[illegible]~~ byggi þeir, en lagið honum betur þá ~~[illegible]~~ og veitt leiðarlýsing
hann í lífi sínu. ~~lífs hans alla tíð frá bernskuárum.~~
í lífsferli hans öllum

Gísli Finnsson járnsmíðameistari áttræður.

Hann er fæddur að Brekkum í Rangárvöllum hinn 20. okt. 1860. Kona hans var Þórhanna Eyþórsdóttir kaupm. Felixsonar; var hún fædd 3. okt. 1855, en dáin 28. okt. 1928, mannkostakona hin mesta og vel að sér um margt. Tvö börn þeirra Gísla og Þórhönnu eru þau frú Eygló, kona Victors Helgasonar veggfóðrarameistara hér í Reykjavík og Reynir fiðluleikari, búsettur í Kaupmannahöfn, kvæntur danskri konu.

Gísli Finnsson var einn meðal hinna fremstu járnsmiða hér í bænum langt skeið; iðn sína lærði hann hjá hinum alkunna járnsmiði, Sigurði gamla Jónssyni. Gísli bjó um mörg ár við Vesturgötu 38, en þegar hann seldi það byggði hann stórhýsi það við Norðurstíg 4 er hann síðan seldi hlutafélaginu Hamri um það leyti sem hann flutti alfari með konu sinni og börnum til Kaupmannahafnar fyrir rúmum 20 árum og hefir hann búið þar síðan við Mosedalsvej 12. í ~~Valb~~ Valby, ásamt Reyni syni sínum

Síðustu fregnir af Gísla Finnssyni er ég hefi fengið eru frá 3. ágúst í sumar. Góðvinur okkar beggja, er þar býr í nágrenni við Gísla, skrifar til mín þá á þessa leið:

„Vini vorum, Gísla Finnssyni líður vel. Hann er að verða áttræður, gengur daglega að vinnu sinni, sem væri hann 20-30 árum yngri og hefir nóg að gera, enda eigum við nágrannar hans þar góðan hauk í horni sem hann er: Hann er ávalt að færa það í lag, sem aflaga fer hjá okkur og aldrei fellur honum verk úr hendi. Við virðum hann og elskum manna mest. Hann sendir þér og öllum öðrum vinum sínum heima, kærar kveðjur sínar.“

Fregn þessari og kveðju vildi ég koma áleiðis hér með til vina hans, þótt, sökum ógreindra ástæðna, sé það seinna en vera átti. En eigi get ég svo skilið við minningu mína um þennan aldurhnigna góðvin minn og ágæta samstarfsmann um mörg ár, að ég eigi vilji að því í fáum orðum, hverskonar maður hér er um að ræða og hvernig hann reyndist mér.

Gísli Finnsson er greindur vel, gjörathugull maður og góðviljaður vinur, tryggur og tállaus, einarður í skoðunum sínum og staðfastur í lund. Í fáum orðum sagt er hann tryggðatröll hið mesta, maður sá, er eigi má vamm sitt vita í neinu. Og er ekki einn um

þessa staðar minna á hann: Allir þeir, er kynntust Gísla hér fyrir 60 árum og ávallt síðan munu bera mér meðvitni í þessu og óska honum góðra og gleðilegra æfidaga, sem hann enn kann að eiga eftir ólifaða. Hugheilar hamingjuóskir sendum við honum, kona mín og ég, þótt nú sé „vík á milli vina og fjörður á milli frænda", sem gjöra samband okkar við hann og samræður torveldari en hagir standa til.

Reykjavík, á þrettánda 1941.

Jón Pálsson.